

СЕКЦІЯ 1: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

УДК657.15

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Андреева Г.І., к.е.н.,

доцент кафедри обліку і аудиту

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ», м. Суми

В розрізі сьогоденного реформування бухгалтерського обліку, та наближення норм вітчизняного законодавства до міжнародних норм, особливе місце займає використання міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в процесі формуванні звітності українських підприємств. Обов'язок складання фінансової звітності передбачено ст. 11 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а основні принципи її складання викладено у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [1, 2].

З метою полегшення обліку на малих підприємствах наказом Міністерства фінансів України був затверджений спрощений План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва, хоча малі підприємства на власний розсуд вирішують, яким Планом рахунків користуватись – загальним чи спрощеним.

Після реформування бухгалтерського обліку, змін порядку формування доходів, витрат, фінансових результатів і структури фінансової звітності малих підприємств, впровадження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку для малих підприємств виникла необхідність переглянути і регістри, де б систематизувалась і узагальнювалась інформація про господарські операції таких суб'єктів, які затверджені наказом Міністерства фінансів України «Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами». Ці Методичні рекомендації спрямовані на забезпечення ведення бухгалтерського обліку в регістрах із застосуванням спрощеного Плану рахунків і спрощених процедур визначення витрат діяльності, що містяться у Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [3].

Стандарт встановлює зміст і форму фінансової звітності суб'єкта

малого підприємництва у складі: Баланс – форма 1–М і Звіт про фінансові результати – форма 2–М.

Існує низка нормативних документів, що регулюють питання складання та подання звітності суб'єктами малого підприємництва, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку і звітності. Податковий кодекс України є основним нормативно-правовим актом, який регулює питання оподаткування, переходу та функціонування суб'єктів малого підприємництва у спрощеній системі [4]. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності була також передбачена законом України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», в рамках національної програми сприяння розвитку малого та середнього бізнесу[5].

Малі підприємства в своїй діяльності керуються не лише спеціальними нормативними актами, а й багатьма іншими документами, призначеними для ведення обліку та складання звітності всіма суб'єктами господарювання.

Слід зазначити, що між національними та міжнародними нормами складання звітності малими та середніми підприємствами існують суттєві відмінності.

В Українському законодавстві малі та середні підприємства для складання та подання звітності керуються нормами Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».[3]

Основним документом, який регулює складання звітності суб'єктами малого та середнього бізнесу за міжнародними нормами є Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (далі МСФЗ для МСП), виданий Фондом міжнародних стандартів фінансової звітності [6]. Згідно п. 2 ст. 12 прим. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» Публічні акціонерні товариства, банки, страхові компанії, а також підприємства, які ведуть свою господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами. Інші, ніж зазначені вище, підприємства самостійно визначають доцільність застосування міжнародних стандартів для складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності (п. 3 ст. 12 прим. 1. Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні») [1].

Отже критерії віднесення до суб'єктів малого підприємництва у

національному законодавстві більш кількісні ніж якісні характеристики (кількість працівників та обсяг доходу підприємства).

За МСФЗ для МСП до малих та середніх підприємств відносяться суб'єкти господарювання, які не є підзвітними громадськості та оприлюднюють фінансові звіти загального призначення для зовнішніх користувачів. Зовнішніми користувачами є, наприклад, власники, що не беруть участь в управлінні підприємством, існуючі та потенційні кредитори, а також кредитно-рейтингові агентства.

Виходячи з вищезазначених норм національного законодавства і міжнародних норм, робимо висновок, що підприємства які звітують згідно П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» не завжди можуть бути класифіковані як малі та середні за нормами міжнародного стандарту.

Окрім того, слід зазначити, що особливістю МСФЗ для МСП є те, що норми цього стандарту не передбачають скороченого формату подання звітів у розумінні нашого П(С)БО 25, він лише визначає деякі особливості обліку, які можуть використовувати малі й середні компанії.

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

2. Загальні вимоги до фінансової звітності: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 затверджене наказом МФУ від 7.02.2013 р. № 73, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=366860&cat_id=285157. – Законодавство України.

3. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25, затверджене наказом МФУ від 25.02.2000 р. № 39, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0189-11>. – Законодавство України.

4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>. – Законодавство України.

5. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.

6. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП) [Електронний ресурс] / GAAP in UA. – Режим доступу: <http://www.ifrs.org/IFRS-for-SMEs/Documents/IFRS-for-SMEs-UKR.pdf>.

Андрєєва, Г.І. Нормативно-правове регулювання складання та подання фінансової звітності суб'єктами малого підприємництва [Електронний ресурс] / Г.І. Андрєєва // Облік, аналіз та аудит в умовах міжнародної інтеграції України: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 12 грудня 2013 р. – Донецьк, ДонДУУ, 2013. – Режим доступу: <http://www.dsum.edu.ua>.